

Forslaget derom, er det naturligtvis under Forudsætning af, at Forkjøbsretten bevares. Det er en Selvfølge, at naar denne forkastes, maa jeg stille mig ganske anderledes, ikke blot til dette Punkt, men ogsaa til flere andre, og det kan derfor være, at jeg til 3die Behandling kommer til at stille mig heelt anderledes til Spørgsmaal som dette om Salg af Gaardene i Parceller. Jeg paastaar, at de Herrer, som mene, at Godseierne ikke ville Andet end sikke sig at kunne kjøbe saadanne smaa Dele, ikke kunne garantere os for, at der ikke er Godseiere, som ville noget ganske Andet, som netop ville sammenkjøbe saa Meget, som de kunne overkomme ved deres private Capital eller ved deres Fideicommisscapital. Et æret Medlem (Hofstein) meente før, at Fideicommisbefidderne kom i en mindre heldig Stilling end de private Godseiere, naar man ikke tillod dem at kjøbe for Fideicommisscapitalerne, men dette kan jeg ikke see; faae de Lov til at kjøbe for deres egne Penge, ere de accurat i samme Stilling som de private Godseiere, der heller ikke kunne kjøbe for Mere, end de selv eie. Man kan ikke fra Fideicommisbefiddernes Side forlange, at de skulle betragtes som dem, der eie hele Fideicommisscapitalen; det vilde være at forrykke Begrebet om Fideicommisscapitaler. Det er altsaa efter min Mening en for stor Forbring, der gjøres fra det ærede Medlems Side. Nei, lad os under Sagens videre Gang see, om vi ere istand til at finde nogen Form, under hvilken vi kunne betrygge Godseierne mod Ubillighed ved Fæstefløsningen saavel i andre Retninger som i de her saameget omtalte, og da er jeg vis paa, at man vil faae almindelig Tilstemning til en saadan; men lad os ikke, fordi vi ønske Billighed imod Godseierne, vedtage Bestemmelser, der sætte disse istand til at bringe Fæsterne i den ubilligste og farligste Stilling, i en saadan Stilling, at Hovedstøtemedet med den hele Foranstaltning, nemlig det, at de smaa Besiddere bevares til at dyrke Jorden og til at yde Skat af den, ikke opnaaes.

H. C. D. Müller: Det blev indvendt imod Forslaget om Overbud, at det som andre lignende Forslag vilde udelukke Auction.

Seg er nu af den Mening, at naar vi ikke vedtage Forslag om Overbud og om Kjøb af Parceller, vil det mange Gange virkelig ikke blive, hvad man kan kalde en Auction. Jorddrotten vil saa i mange Tilfælde være nødt til at kjøbe en Gaard, og da Jorddrugen ofte veed det og derfor tør hyde saa Meget for den, som det skal være, vil Jorddrotten til Slutningen komme til at gaae overordentlig høit. Jorddrugen vil altsaa kunne forhøje den Andeel, han efter Loven vil faae, i en betydelig Grad uden Fare for sig, blot til Skade for Jorddrotten. Det forekommer mig derfor, at man paa en eller anden Maade maa mægle mellem dette, at der i Almindelighed kan blive sørget for, at Jorddrugen bliver ved Gaarden, og at Jorddrotten kan for enkelte Tilfælde komme i Besiddelse af enkelte Parceller. Første Gaa, da dette Forslag om Parceller blev fremstillet under Udvalgets Forhandlinger, fremkom det i en dobbelt Form. Det fremkom uden Brøkdelen fra nogle Medlemmer, og fra min Side fremkom det paa den Maade, at der baade fandtes Brøkdelen og udtrævedes tillige en Bevilling fra Indenrigsministeren til af landoekonomiske Grunde at foretage Deling. Man enedes saa om hellere at forene sig om et sælles Forslag ved at udelade Bevillingen fra Indenrigsministeren, hvad der fra den ene Side bestemt ønskedes, men istedetfor at optage Brøkdelen. Naar det saaledes paa en eller anden Maade begrænsedes, og Forslaget om Overbud tillige kunde have en Fremtid for sig, er jeg som sagt villig til at gaae ind paa dette Forslag om Parceller; men naar ikke Overbud kommer med, troer jeg, at det ærede Medlem fra Sjælland, der talte før, har Ret i, at mange Eiendomme ville blive i høi Grad haardt rammede af denne Ret til at stille Parceller fra. Man kunde naturligtvis gaae to endnu yderligere Veie for at forene de modsatte Anskuelser, idet man kunde sætte forskellige Overbud med Hensyn til Hoveddelen og med Hensyn til Parcellerne, saaledes f. Ex., at man forlangte blot 10 Procent Overbud for Hovedbestandsdelen, men derimod et høiere, endog dobbelt saa høit Overbud for Parcellerne. Det er den ene Veie; den anden er den, som